

Procesy stochastyczne z zastosowaniami.
Kolokwium numer 2. Zestaw A. 2 czerwca 2022

Zadanie 1. (10 punktów) Niech X_i będą wynikami kolejnych rzutów kostką i niech $Y_n = 2(X_1^3 + \dots + X_n^3) \bmod 10$. Wykaż, że ciąg $\{Y_n: n \geq 1\}$ jest jednorodnym łańcuchem Markowa. Znajdź przestrzeń stanów i macierz przejścia.

Zadanie 2. (20 punktów) Niech X łańcuch Markowa o przestrzeni stanów $S = \{1, 2, 3, 4, 5\}$ i macierzy przejścia P . Przeprowadź klasyfikację stanów łańcucha X . Znajdź zamknięte zbiory stanów. Dla zamkniętych zbiorów będących łańcuchami nieprzywiedlnymi znajdź rozkład stacjonarny. Oblicz P^n , a następnie korzystając z twierdzenia ergodycznego znajdź średnie czasy powrotu, jeśli

$$P = \begin{pmatrix} 1/5 & 0 & 0 & 4/5 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 2/3 & 0 & 0 & 1/3 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}.$$

Zadanie 3. (10 punktów) Samochody przejeżdżają autostradami A1 i A2 zgodnie z rozkładem Poissona z częstotliwością odpowiednio 20 i 40 razy na minutę. Oblicz:

- 1) Prawdopodobieństwo, że w ciągu 3 minut przez skrzyżowanie A1 i A2 przejedzie 100 samochodów
- 2) Oczekiwaną długość czasu po którym przez te skrzyżowanie przejedzie 200 samochodów.

Zadanie 4. (10 punktów) Niech $\{N_t: t \geq 0\}$ z $N_0 = 0$ będzie procesem narodzin zliczającym liczbę zdarzeń z intensywnościami $\lambda_n = 2n + (-1)^n$ ($n \geq 0$). Obliczyć prawdopodobieństwo, że po czasie t zajdzie dokładnie 1 zdarzenie. Po jakim średnio czasie zajdzie 6 zdarzeń?

Równania w przód dla procesu narodzin:

$$p'_{ij}(t) = \lambda_{j-1} p_{i,j-1}(t) - \lambda_j p_{ij}(t) \quad \text{z} \quad \lambda_{-1} = 0 \quad \text{i} \quad p_{ij}(0) = \delta_{ij}.$$